

Дубовая Валентина Володимирівна

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри обліку і аудиту

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка

Дубовая Валентина Владимировна

кандидат экономических наук, доцент,

доцент кафедры учета и аудита

Полтавский национальный технический университет имени Юрия Кондратюка

Dubovaya V.

PhD in Economics, Associate Professor of

the Department of Accounting and Auditing,

Poltava National Technical Yuri Kondratyuk University

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ЗМЕНШЕННЯ КОРИСНОСТІ АКТИВІВ ЗА МІЖНАРОДНИМИ І УКРАЇНСЬКИМИ СТАНДАРТАМИ

ФОРМИРОВАНИЕ ИНФОРМАЦИИ ОБ ОБЕСЦЕНЕНИИ АКТИВОВ ПО МЕЖДУНАРОДНЫМ И УКРАИНСКИМ СТАНДАРТАМ

PREPARATION OF INFORMATION ABOUT IMPAIRMENT OF ASSETS ACCORDING TO INTERNATIONAL AND UKRAINIAN STANDARDS

Анотація. Досліджено розбіжності у формуванні інформації про зменшення корисності активів у фінансовій звітності за міжнародними і національними стандартами України. За результатами проведеного дослідження: виявлено неточність офіційного українського перекладу ключового терміну IAS36 «impairment of assets»; доведено гоцільність заміни в українських стандартах словосполучення «зменшення корисності активів» на «зменшення майбутніх економічних вигід активів»; з'ясовано розбіжності у переліку груп активів, які слід перевіряти на зменшення економічних вигід за міжнародними і українськими стандартами; запропоновано альтернативну схему реєстрації фактів зменшення майбутніх економічних вигід матеріальних, нематеріальних, біологічних та фінансових активів на рахунках бухгалтерського обліку шляхом введення контрактивних субрахунків.

Ключові слова: зменшення корисності активів, майбутні економічні вигоди, збиток від зменшення корисності, сума очікуваного відшкодування активу, балансова вартість активу.

Аннотация. Исследованы различия при формировании информации об обесценении активов в финансовой отчетности по международным и национальным стандартам Украины. В результате проведенного исследования: выявлена неточность официального украинского перевода ключевого термина IAS36 «impairment of assets»; обоснована уместность замены в украинских стандартах словосочетания «уменьшение полезности активов» на «уменьшение будущих экономических выгод активов»; определены отличия в перечне групп активов, которые следует проверять на уменьшение экономических выгод по международным и украинским стандартам; предложена альтернативная схема регистрации фактов уменьшения будущих экономических выгод материальных, нематериальных, биологических и финансовых активов на счетах бухгалтерского учета путем введения контрактивных субсчетов.

Ключевые слова: обесценение активов, будущие экономические выгоды, убытки от обесценения, возмещаемая стоимость актива, балансовая стоимость.

Summary. The article is devoted the differences in the preparation of information on impairment of assets in the financial statements according to international and national standards of Ukraine. The inaccuracy of the official Ukrainian translation of key term IAS36 «impairment of assets» are identified, and the replacement in the Ukrainian standards of the phrase «reduction of utility assets» to «decrease in the future economic benefits of the assets» are proposed. The differences in the list of groups

of assets to be tested for decreases in economic benefits are identified for the international and Ukrainian standards. The alternative scheme of registration of facts reduce future economic benefits are proposed for tangible, intangible, biological and financial assets in the accounts by introducing contractive subaccounts.

Key words: impairment of assets, future economic benefits of the assets, impairment loss, recoverable amount, carrying amount.

Постановка проблеми. Згідно вимогам МСБО 36 «Зменшення корисності активів», якщо балансова вартість активу є більшою ніж сума його очікуваного відшкодування внаслідок використання або продажу, суб'єкту господарювання слід визнати збиток [1]. Те саме вимагає й національне П(С)БО 28 «Зменшення корисності активів», яке містить національні засади формування інформації про зменшення корисності активів у бухгалтерському обліку та її розкриття у фінансовій звітності підприємств України [2]. Проте:

а) сфери поширення дії МСБО 36 і П(С)БО 28 не повністю збігаються;

б) оцінки балансових вартостей активів, визначені за міжнародними і національними стандартами, можуть відрізнятись; та

в) виникають питання термінологічного характеру, насамперед, щодо визначення самого поняття «корисність активів».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вітчизняні вчені займаються дослідженнями проблематики обліку зменшення корисності переважно окремих видів активів. Зокрема, облік зменшення корисності нематеріальних активів вивчають Моссаковський В. Б. і Кононенко Т. В. [3], основних засобів – Яцунська О. С. [4, 5], Воронцова А. С. [6], Жмайлова О. Г. і Ляшенко В. О. [7], довгострокових біологічних активів – Михальська В. В. [8–10], необоротних активів – Іващенко І. М. [11]. Разом з цим недостатньо фахових вітчизняних досліджень з питань обліку зменшення корисності фінансових активів та сукупних рекомендацій щодо бухгалтерського обліку зменшення корисності.

Постановка завдання. Метою дослідження є визначення сукупних розбіжностей у формуванні інформації про зменшення корисності активів у фінансовій звітності за міжнародними і національними стандартами України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Перш за все, слід з'ясувати сутність поняття «корисність активів» та розбіжності у термінології з цього питання:

– у тексті МСБО 36 (в офіційному українському перекладі) є визначення терміну «збиток від зменшення корисності» та немає тлумачення терміну «**корисність активів**»;

– у національному П(С)БО 28 в свою чергу надано значення термінів «втрати від зменшення корисності» та «**вигоди від відновлення корисності**», але

також не розкрито значення терміну «**корисність активів**».

При цьому термінологічний словник двох стандартів є нетотожним, зокрема: неідентичне формулювання терміну «сума очікуваного відшкодування активу»; та відсутність в національному стандарті усіх формулювань аналогічних міжнародних термінів (табл. 1).

Утім, виходячи з наданого у П(С)БО 7 «Основні засоби» значення терміну «**зменшення корисності**» як «втрати економічної вигоди у сумі перевищення залишкової вартості активу над сумою очікуваного відшкодування» [12], було б доречно замінити у міжнародних і національних стандартах термін «**зменшення корисності активів**» на термін «**зменшення економічної вигоди**» для усунення використання двох однакових за сутністю термінів. Тим більше, що при визначенні і визнанні активів ключовим критерієм є очікування майбутніх економічних вигід (табл. 2).

Усі крапки можна поставити, якщо звернутись до англomовного оригіналу міжнародного стандарту IAS36 «Impairment of Assets» [14], назва якого на українську мову, з точки зору автора цієї публікації, перекладається як «погіршення активів», а «impairment loss» – як «збиток від погіршення». Іншими словами, в міжнародному англomовному тексті немає словосполучення «зменшення корисності активів» та терміну «корисність» – вони існують лише в українському офіційному перекладі (до речі, на російську мову IAS36 «Impairment of Assets» перекладено як МСБУ 36 «Обесценение активов»). Отже, можна зробити висновок, що в міжнародному стандарті йдеться про погіршення окремих активів, яке призвело до зменшення майбутніх економічних вигід від їх використання.

Повертаючись до розбіжностей міжнародного і національного визначення терміну «сума очікуваного відшкодування активу» (табл. 1), слід підкреслити, що у міжнародних стандартах поняття «справедливої вартості» відрізняється від поняття «чистої реалізаційної вартості». Так, МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості» визначає справедливу вартість як ціну, яка була б отримана за продаж активу, або сплачена за передачу зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки [15, п. 9]. При цьому, на початку МСФЗ 13 надається пояснення, що є деякі види оцінок, які є подібними до справедливої вартості, але не є справедливою вартістю, як наприклад:

Таблиця 1

**Визначення ключових термінів у МСБО 36 «Зменшення корисності активів»
(в офіційному українському перекладі) і П(С)БО 28 «Зменшення корисності активів»**

№	Визначення термінів у МСБО 36	Визначення термінів у П(С)БО 28
1	Збиток від зменшення корисності — сума, на яку балансова вартість активу або одиниці, що генерує грошові кошти, перевищує суму його / її очікуваного відшкодування.	Втрати від зменшення корисності — сума, на яку балансова (залишкова) вартість активу перевищує суму його очікуваного відшкодування . Вигоди від відновлення корисності — величина, на яку сума очікуваного відшкодування активу (у межах балансової (залишкової) вартості цього активу, визначеної на дату відновлення корисності без урахування попередньої суми втрат від зменшення його корисності) перевищує його балансову (залишкову) вартість.
2	Сума очікуваного відшкодування — більша з двох оцінок активу (або одиниці, яка генерує грошові кошти): справедливої вартості мінус витрати на продаж та його вартості при використанні.	Сума очікуваного відшкодування активу — найбільша з двох оцінок: чиста вартість реалізації активу або теперішня вартість майбутніх чистих грошових надходжень від активу.
3	Справедлива вартість мінус витрати на продаж — сума, яку можна отримати від продажу активу або одиниці, яка генерує грошові кошти, в операції між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами, мінус витрати на продаж.	Чиста вартість реалізації активу — справедлива вартість активу за вирахуванням очікуваних витрат на його реалізацію.
4	Вартість при використанні — теперішня вартість оцінених майбутніх грошових потоків, які, за очікуванням, виникнуть від активу або від одиниці, що генерує грошові потоки.	
5	Балансова вартість — сума, за якою актив визнають після вирахування будь-якої суми накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення його корисності.	

Таблиця 2

Міжнародне і національне визначення поняття активів і економічної вигоди

№	Концептуальна основа фінансової звітності	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»
1	Актив — це ресурс, контрольований суб'єктом господарювання в результаті минулих подій, від якого очікують надходження майбутніх економічних вигід до суб'єкта господарювання [13, п. 4.4].	Активи — ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до отримання економічних вигід у майбутньому.
2	Майбутня економічна вигода, втілена в активі , є потенціалом, який може сприяти надходження (прямо або непрямо) грошових коштів і їх еквівалентів до суб'єкта господарювання [13, п. 4.8]	Економічна вигода — потенційна можливість отримання підприємством грошових коштів від використання активів.

net realisable value (чиста реалізаційна вартість) при оцінці запасів або *value in use (вартість при використанні)* для виміру зменшення корисності активів [15, п. 6].

Отже, національна заміна терміну «чиста реалізаційна вартість» на термін «справедлива вартість» при визначенні поняття «сума очікуваного відшкодування активу» з позиції міжнародних стандартів є нерівнозначною.

Перейдемо до розбіжностей в ідентифікації активів, які слід перевіряти на зменшення майбутніх економічних вигід за міжнародними і національними стандартами. Згідно з М(С)БО 36 на зменшення корисності не слід перевіряти дев'ять груп активів:

1. Запаси.

2. Активи, які виникають внаслідок будівельних контрактів.

3. Відстрочені податкові активи.

4. Активи, які виникають внаслідок програм виплат працівникам.

5. Фінансові активи, на які поширюється сфера застосування МСФЗ 9 «Фінансові інструменти».

6. Інвестиційну нерухомість, яку оцінюють за справедливою вартістю.

7. Біологічні активи, пов'язані із сільськогосподарською діяльністю, які оцінюються за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж.

8. Відстрочені витрати на придбання і нематеріальних активів, які виникають у результаті визначених контрактом прав страховика відповідно до страхових

контрактів у межах сфери застосування МСФЗ 4 «Страхові контракти».

9. Непоточні активи (або ліквідаційних груп), класифікованих як такі, що утримуються для продажу, відповідно до МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу, і припинена діяльність».

Згідно П(С)БО 28 на зменшення корисності не слід перевіряти тільки шість груп активів:

1. Запаси.
2. Активи, які виникають у підрядника від будівельних контрактів.
3. Відстрочені податкові активи.
4. Активи, які виникають від виплат працівникам.
5. Фінансові активи, які обліковуються за справедливою вартістю.
6. Біологічні активи, які оцінені за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу.

Отже, за міжнародними стандартами сфера охоплення активів на перевірку зменшення майбутніх економічних вигод є меншою, ніж за національними стандартами. Зокрема, прикладом розбіжностей у потребі перевірки активів на зменшення економічних вигод є стаття необоротних активів, утримуваних для продажу та груп вибуття, які згідно з МСБО 36 не слід перевіряти, а згідно з П(С)БО 28 перевіряти потрібно (табл. 3).

Другим прикладом розбіжностей щодо потреби перевірки активів на зменшення майбутніх економічних вигод є інвестиційна нерухомість. Так, за М(С)БО 36, якщо на дату балансу інвестиційну нерухомість оцінено за справедливою вартістю (а не за залишковою), її не потрібно перевіряти, а за національними вимогами її також потрібно перевіряти, оскільки у П(С)БО 28 її не включено до шість груп, що не перевіряють.

Третім прикладом розбіжностей в об'єктах перевірки активів на зменшення економічних вигод є торговельна дебіторська заборгованість. Складність міжнародної регламентації оцінки торговельної дебіторської заборгованості полягає у тому, що окремого міжнародного стандарту з формування у бухгалтерському обліку інформації про дебіторську заборгованість не існує, і оскільки дебіторська заборгованість є видом фінансових активів, на неї поширюється дія МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття», МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості», МСБО 32 «Фінансові інструменти: розкриття та подання», МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка».

Згідно з МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» фінансові активи під час їх первісного визнання оцінюються за їхньою справедливою вартістю, а після їх первісного визнання класифікують як такі, що оцінюються:

- або за амортизованою собівартістю,
- або за справедливою вартістю [16, п. 4.1.1, 5.1–5.2].

Таким чином, за міжнародними стандартами, поточну дебіторську заборгованість, як один з видів фінансових активів, на дату балансу слід оцінювати за справедливою вартістю, і не потрібно перевіряти на зменшення майбутніх економічних вигод. В той час, як згідно з П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» торговельну дебіторську заборгованість включають до балансу за чистою вартістю реалізації, і відповідно до вимог П(С)БО 28 її слід перевіряти на зменшення економічних вигод.

При цьому, слід зазначити, що у випадку визнання дебіторської заборгованості підприємствами України згідно міжнародних стандартів за справедливою вартістю, формування резерву сумнівних боргів є не до-

Таблиця 3

Розбіжності у потребі перевірки матеріальних активів на зменшення економічних вигод згідно МСБО 36 та П(С)БО 28

Актив	Код рядка	Балансова вартість	МСБО 36	П(С)БО 28	Наявність розбіжностей
I. Необоротні активи					
Незавершені капітальні інвестиції	1005	первісна	Так	Так	-
Основні засоби	1010	залишкова	Так	Так	-
		справедлива	Так	Так	-
Інвестиційна нерухомість	1015	залишкова	Так	Так	-
		справедлива	Ні	Так	+
II. Оборотні активи					
Запаси	1100	найменша з двох величин – балансова вартість або чиста вартість реалізації	Ні	Ні	-
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття					
	1200	найменша з двох величин – балансова вартість або чиста вартість реалізації	Ні	Так	+

силь доречним. Скоріше має йти мова про розрахунок поправки для визнання дебіторської заборгованості, величину якої не можна визначати всіма національними методами визначення резерву сумнівних боргів, які регламентує П(С)БО 10 [17].

Щодо інших фінансових активів, таких як: довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі; інші довгострокові фінансові інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю; довгострокова дебіторська заборгованість з фінансової оренди в орендодавця – їх слід перевіряти на зменшення майбутніх економічних вигод і за міжнародними, і за українськими стандартами (табл. 4).

Наступним етапом слід з'ясувати розбіжності у реєстрації інформації про зменшення майбутніх економічних вигод активів відповідно до міжнародних і українських стандартів на рахунках бухгалтерського обліку.

В даному аспекті, по-перше, слід зазначити, що оскільки Міністерством фінансів України не надано

методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку фінансових активів, то існує лише типові кореспонденції рахунків бухгалтерського обліку зменшення корисності основних засобів, нематеріальних активів та біологічних активів [18–20]. При цьому, оскільки існуючу схему реєстрації фактів зменшення корисності активів на рахунках побудовано за принципом збільшення накопиченого зносу (накопиченої амортизації), то в ній зокрема не передбачено відображення зменшення корисності незавершених капітальних інвестицій, адже по них амортизація не нараховується (табл. 5). Застосувати подібну схему для реєстрації фактів зменшення майбутніх економічних вигод фінансових активів (довгострокових фінансових інвестицій, довгострокової дебіторської заборгованості) є також неможливим.

Теоретично зменшити балансову вартість кожної групи активів на величину зменшення майбутніх економічних вигод можна двома способами:

Таблиця 4

Розбіжності у потребі перевірки фінансових активів на зменшення економічних вигод згідно МСБО 36 і П(С)БО 28

Актив	Код рядка	Балансова вартість	МСБО 36	П(С)БО 28	Наявність розбіжностей
I. Необоротні активи					
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		Так	Так	-
інші фінансові інвестиції	1035	амортизована собівартість	Так	Так	-
		справедлива вартість	Ні	Ні	-
Довгострокова дебіторська заборгованість (наприклад, з фінансової оренди)	1040	теперішня вартість	Так	Так	-
II. Оборотні активи					
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	справедлива вартість за МСФЗ / чиста вартість реалізації за ПСБО	Ні	Так	+

Таблиця 5

Кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку зменшення корисності активів для складання фінансової звітності за стандартами України (за даними [18–20])

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	Втрати від зменшення корисності об'єктів основних засобів, інших необоротних активів, нематеріальних активів, довгострокових біологічних активів, інвестиційної нерухомості: а) що не підлягали до оцінки; б) що підлягали до оцінки:		131, 132, 133, 134, 135
		972	
		411	
2	Відновлення корисності об'єктів основних засобів, інших необоротних активів, нематеріальних активів, довгострокових біологічних активів, інвестиційної нерухомості після усунення причин попереднього зменшення їх корисності: а) що не підлягали до оцінки; б) що підлягали до оцінки	131, 132, 133, 134 135	
			742
			411

Таблиця 6

Запропонована кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку втрат від зменшення майбутніх економічних вигод активів для складання фінансової звітності за міжнародними стандартами

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	Визнання втрат від зменшення майбутніх економічних вигод об'єктів матеріальних, нематеріальних, біологічних, фінансових активів: а) що не підлягали дооцінці; б) що підлягали дооцінці	97 41	10, 11, 12, 14, 15, 16, 18
2	Сторнування втрат від зменшення майбутніх економічних вигод об'єктів матеріальних, нематеріальних, біологічних, фінансових активів: а) що не підлягали дооцінці; б) що підлягали дооцінці	97 41	10, 11, 12, 14, 15, 16, 18

1) шляхом введення контрактивних субрахунків до рахунків обліку основних засобів, нематеріальних активів, незавершених капітальних інвестицій, фінансових інвестицій та довгострокової дебіторської заборгованості 10, 11, 12, 14, 15, 16, 18 (за принципом ведення контрпасивного субрахунку 523 «Дисконт за випущеними облігаціями»);

2) шляхом прямого зменшення первісної вартості основних засобів, нематеріальних активів, незавершених капітальних інвестицій, фінансових інвестицій і довгострокової дебіторської заборгованості за кредитом рахунків 10, 11, 12, 14, 15, 16, 18.

По-друге, оскільки за міжнародним підходом, на відміну від норм П(С)БО 28, у випадку наявності у наступних звітних періодах ознак відсутності або зменшення визнаного в попередні періоди *an impairment loss* (збитку від погіршення) іншого, ніж гудвіл, збиток слід сторнувати [14], а не нараховувати доходи від відновлення корисності за кредитом рахунку 74 (табл. 5).

Враховавши можливу необхідність сторнування минулого збитку, доцільно запропонувати ввести регулюючі контрактивні субрахунки до рахунків 10, 11, 12, 14, 15, 16, 18 з наступною схемою реєстрації зменшення майбутніх економічних вигод активів (табл. 6).

Висновки. За результатами проведеного дослідження:

1) виявлено неточність офіційного українського перекладу ключового терміну IAS36 «*impairment of assets*» та доведено доцільність заміни в українських стандартах словосполучення «*зменшення корисності активів*» на «*зменшення майбутніх економічних вигод активів*»;

2) з'ясовано розбіжності у переліку груп активів, які слід перевіряти на зменшення економічних вигод за міжнародними і українськими стандартами;

3) запропоновано альтернативну схему реєстрації фактів зменшення майбутніх економічних вигод активів на рахунках бухгалтерського обліку шляхом введення контрактивних субрахунків.

Література

1. МСБО 36 «Зменшення корисності активів» / [Електронний ресурс] // Режим доступу на сайті Міністерства фінансів України: [file:///C:/Documents%20and%20Settings/User/Мои%20документы/IAS%2036%20\(ed_2013\).ua.pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/User/Мои%20документы/IAS%2036%20(ed_2013).ua.pdf)
2. П(С)БО 28 «Зменшення корисності активів» / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0035-05>
3. Моссаковський В. Б. Шляхи удосконалення обліку нематеріальних активів / В. Б. Моссаковський, Т. В. Кононенко // Агроінком. — 2008. — № 5–6. — С. 108–113.
4. Яцунська О. С. Проблеми відображення зменшення корисності основних засобів / О. С. Яцунська // [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/587/1/Яцунська%20О.С.%20%20Проблеми%20відображення%20зменшення%20корисності%20основних%20засобів.pdf>
5. Яцунська О. С. Процедура зменшення корисності основних засобів: організаційно-методичні аспекти / О. С. Яцунська // Бізнес Інформ. — 2016. — № 8. — с. 130–140.
6. Воронцова А. С. Знецінення об'єктів основних засобів: суть і основні процедури / А. С. Воронцова // Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ: економічні науки. — 2013. — № 3. — С. 191–201.
7. Жмайлова О. Г. Особливості оцінки зменшення корисності об'єктів основних засобів / О. Г. Жмайлова, В. О. Ляшенко // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.rusnauka.com/8_NMIW_2014/Economics/7_162309.doc.htm
8. Михальська В. В. Облік витрат на відновлення корисності довгострокових біологічних активів садівництва: управлінський аспект / В. В. Михальська // Економіка та управління. — 2014. — № 23/2. — С. 92–97.

9. Михальська В. В. Облік зменшення корисності довгострокових біологічних активів садівництва / В. В. Михальська // Економічний аналіз. — 2014. — Том 17. — № 2. — С. 168–175.
10. Михальська В. В. Методика обліку забезпечення витрат на відновлення корисності довгострокових біологічних активів садівництва / В. В. Михальська // Бізнес Інформ. — 2014. — № 11. — С. 221–227.
11. Іващенко І. М. Визначення ознак зменшення корисності необоротних активів / І. М. Іващенко // Інноваційна економіка. — 2014. — № 6 (55). — С. 313–317.
12. П(С)БО 7 «Основні засоби» / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>
13. Концептуальна основа фінансової звітності / [Електронний ресурс] // Режим доступу на сайті Міністерства фінансів України: <file:///C:/Documents%20and%20Settings/User/Мои%20документы/c.pdf>
14. IAS «Impairment of Assets» / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://eifrs.ifrs.org/eifrs/bnstandards/en/2016/ias36.pdf>
15. МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості» / [Електронний ресурс] // Режим доступу на сайті Міністерства фінансів України: [file:///C:/Documents%20and%20Settings/User/Мои%20документы/IFRS%2013%20\(ed_2013\).ua.pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/User/Мои%20документы/IFRS%2013%20(ed_2013).ua.pdf)
16. МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» / [Електронний ресурс] // Режим доступу на сайті Міністерства фінансів України: file:///C:/Documents%20and%20Settings/User/Мои%20документы/МСФЗ%2009_2014.pdf
17. Дубовая В. В. Відображення інформації про поточну дебіторську заборгованість у фінансовій звітності підприємств України за міжнародними стандартами / В. В. Дубовая // Збірник наукових праць «Економіка. Менеджмент. Підприємництво». — 2014. — № 26 (II). — С. 138–145.
18. Додаток до Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів / наказ Мінфін України від 30.09.2003 р. № 561.
19. Додаток до Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку нематеріальних активів / наказ Мінфін України від 16.11.2009 р. № 1327.
20. Додаток 2 до Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку біологічних активів / наказ Мінфін України від 29.12.2006 р. № 1315.